

Mål C-462/19**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

13 juni 2019

Domstol som begär förhandsavgörande:

Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (Spanien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

12 juni 2019

Berörd part:

Asociación Estatal de Empresas Operadoras Portuarias (ASOPORT)

Motpart:**Saken i det nationella målet**

Det nationella målet avser en sanktion som ålagts dem som undertecknat IV Acuerdo para la regulación de las relaciones laborales en el sector de la estiba portuaria (Fjärde avtalet om anställningsförhållanden inom området för stuveriarbete) (nedan kallat fjärde ramkollektivavtalet för stuveriarbete) på grund av att detta ramkollektivavtals villkor avseende övertagande av arbetstagare vid företagsöverlåtelser ansågs vara konkurrensbegränsande.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Begäran om förhandsavgörande avser frågan huruvida den nationella lagstiftningen om övertagande av stuveriarbetare vid företagsöverlåtelser är förenlig med artikel 101 FEUF. Den rättsliga grunden utgörs av artikel 267 FEUF.

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

– Ska artikel 101 FEUF tolkas så, att avtal mellan näringsidkare och arbetstagarrepresentanter, även när dessa avtal benämns som kollektivavtal, är

förbjudna när de föreskriver att företag som lämnar ett SAGEP [stuveriadministrationsföretag] är skyldiga att överta arbetstagare som är anknutna till nämnda SAGEP samt föreskriver det sätt vilket sätt detta övertagande ska ske?

– Om den första frågan ska besvaras jakande, ska artikel 101 FEUF tolkas så, att den utgör hinder för sådana nationella bestämmelser som dem i Real Decreto–ley 9/2019 (Kungligt lagdekret 9/2019) i den mån dessa utgör rättslig grund för kollektivavtal som föreskriver en särskild form för övertagande av arbetstagare, vilken form går utöver arbetsrättsliga frågor och leder till en samordning av affärsvillkor?

– Om ovannämnda bestämmelser strider mot unionsrätten, ska EU-domstolens rättspraxis om unionsrättens företräde och verkningarna av unionsrättens företräde, vilken bland annat anges i domen *Simmenthal* och domen *Fratelli Costanzo*, tolkas så, att den innebär att ett sådant offentligrättsligt organ som Comisión Nacional de los Mercados y de la Competencia måste underlåta att tillämpa de nationella bestämmelser som strider mot artikel 101 FEUF?

– Om den första frågan ska besvaras jakande, ska artikel 101 FEUF och rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget och skyldigheten att säkerställa unionsbestämmelsernas ändamålsenliga verkan tolkas så, att de kräver att en sådan myndighet som Comisión Nacional de los Mercados y de la Competencia ålägger böter eller viten för enheter som företar sådana ageranden som dem som beskrivs ovan?

Anförda unionsbestämmelser

Artikel 101 FEUF.

Dom av den 15 december 1976, *Simmenthal SpA/Ministero delle finanze* (C-35/76, EU:C:1976:180).

Dom av den 22 juni 1989, *Fratelli Costanzo/Comune di Milano* (C-103/88, EU:C:1989:256), punkterna 28–33.

Dom av den 16 juli 1992, *Dirección General de Defensa de la Competencia /Asociación Española de Banca Privada m.fl.* (C-67/91, EU:C:1992:330) och förslag till avgörande av generaladvokaten Francis G. Jacobs i samma mål av den 10 juni 1992 (C-67/91, EU:C: 1992:256).

Dom av den 30 mars 1993, *Corbiau/Administration des contributions* (C-24/92, EU:C:1993:118), punkt 15.

Dom av den 21 september 1999, *Albany* (C-67/96, EU:C:1999:430).

Dom av den 9 september 2003, *CIF* (C-198/01, EU:C:2003:430).

Dom av den 31 maj 2005, Syfait m.fl. (C-53/03, EU:C:2005:333).

Dom av den 19 september 2006, Wilson (C-506/04, EU:C:2006:587), punkterna 49 och 51–53.

Dom av den 12 januari 2010, Petersen (C-341/08, EU:C:2010:4), punkt 80.

Dom av den 17 juli 2014, Torresi (C-58/13 och C-59/13, EU:C:2014:2088), punkt 22.

Dom av den 9 oktober 2014, TDC (C-222/13, EU:C:2014:2265), punkterna 30–32.

Dom av den 11 december 2014, kommissionen/Spanien (C-576/13, EU:C:2014:2430).

Dom av den 6 oktober 2015, Consorci Sanitari del Maresme (C-203/14, EU:C:2015:664), punkterna 17 och 19.

Dom av den 22 oktober 2015, EasyPay och Finance Engineering (C-185/14, EU:C:2015:716), punkt 37.

Dom av den 14 september 2017, The Trustees of the BT Pension Scheme (C-628/15, EU:C:2017:687), punkt 54.

Dom av den 20 september 2018, Montte (C-546/16, EU:C:2018:752), punkterna 23 och 24.

EFTA-domstolens dom av den 19 april 2016 (mål E 14/15, Holship Norge AS/Norsk Transportarbeiderforbund), punkterna 41 och 52.

Anförda nationella bestämmelser

Ley 3/2013, de 4 de junio, de creación de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (Lag 3/2013 av den 4 juni 2013 om inrättande av Nationella marknads- och konkurrensmyndigheten), artiklarna 1.1, 2.2, 5 f, 25.2, 29.2, 23 och 36.2.

Ley 15/2007, de 3 de julio, de Defensa de la Competencia (Lag 15/2007 av den 3 juli 2007 om skydd för konkurrensen) (nedan kallad LDC), artiklarna 1 och 4.

Real Decreto–ley 8/2017 de 12 de mayo, por el que se modifica el régimen de los trabajadores para la prestación del servicio portuario de manipulación de mercancías dando cumplimiento a la Sentencia del Tribunal de Justicia de la Unión Europea de 11 de diciembre de 2014, recaída en el Asunto C-576/13 (procedimiento de infracción 2009/4052) (Kungligt lagdekret 8/2007 av den 12 maj 2017 om ändring av bestämmelserna om arbetstagare som tillhandahåller hamntjänster för varuhantering i enlighet med EU-domstolens dom av den 11 december 2014 i mål C-576/13) (överträdelseförfarande 2009/4052) (BOE

(Spaniens officiella tidning) nr 114 av den 13 maj 2017, s. 39641), artikel 2.1 och 2.2 och den första och den andra övergångsbestämmelsen samt den första tilläggsbestämmelsen.

Real Decreto–ley 9/2019, de 29 de marzo, que modifica la ley 14/1994, de 1 de junio, por la que se regulan las empresas de trabajo temporal, para su adaptación a la actividad de la estiba portuaria y se concluye la adaptación legal del régimen de los trabajadores para la prestación del servicio portuario (Kungligt lagdekret 9/2019 av den 29 mars 2019 om ändring av lag 14/1994 av den 1 juni 1994 med bestämmelser om bemanningsföretag och för anpassning till hamnarbetet och inrättande av rättslig anpassning av lagstiftningen om arbetstagare som tillhandahåller hamnarbetartjänster) (BOE nr 77 av den 30 mars 2019, s. 328361), artikel 4.

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Lagstiftningen om stuveriarbete i Spanien kännetecknades i många år av att det fanns en exklusiv rekryteringspool för stuveriarbetare som var registrerade vid olika typer av administrationsbolag (SEED, APIE, SAGEP).
- 2 Syftet med denna lagstiftning var i huvudsak att det skulle finnas en rekryteringspool samt en skyldighet att, teoretiskt sett i första hand och i praktiken uteslutande, anställa arbetstagare som var anslutna till administrationsbolagen. Denna lagstiftning förutsatte att dessa administrationsbolag, i vilka stuveriföretagen var tvungna att vara delägare, med nödvändighet var skyldiga att fungera som mellanhänder vid övertagandet av arbetstagare.
- 3 Detta system gällde till dess att det vidtogs åtgärder för att följa EU-domstolens dom kommissionen/Spanien (C-576/13), i vilken EU-domstolen fastställde att lagstiftningen om reglering av administration av arbetstagare för tillhandahållande av tjänster för varuhantering i Spanien stred mot etableringsfriheten enligt artikel 49 FEUF, eftersom den ålade företag från andra medlemsstater dels att registrera sig hos en SAGEP, dels i första hand rekrytera arbetstagare som detta bolag ställer till förfogande, inklusive ett minsta antal som ska rekryteras på permanent basis.
- 4 För att följa denna dom antogs RDL 2017. Denna lag inrättade, utifrån två perspektiv, en frihet att anställa hamnarbetare för tillhandahållande av hamnarbetartjänster för varuhantering: dels inrättades principen om fullständig frihet att anställa arbetstagare för tillhandahållande av tjänster för varuhantering, för att rekryteringspoolen för arbetstagare som var anslutna till SAGEP skulle upphävas, dels upphörde hamnföretagens skyldighet att vara delägare i SAGEP.
- 5 Den första övergångsbestämmelsen i RDL 2017 föreskriver en övergångsperiod på tre år (till den 14 maj 2020) för att ge SAGEP möjlighet att gradvis anpassa sig till det nya regelverket.

- 6 Fram till den 14 november 2017 kunde delägarna i SAGEP således välja mellan att fortsätta att vara delägare i SAGEP eller att lämna SAGEP genom att sälja sina andelar till de delägare som valde att stanna kvar, varvid de senare kunde göra en ny fördelning av aktierna och ta in nya delägare. Om ingen delägare beslutade att fortsätta inom SAGEP, skulle SAGEP upplösas. Under hela övergångsperioden skulle även kvarvarande SAGEP-företag kunna välja att upplösas eller fortsätta driva sin verksamhet.
- 7 Från och med den 14 maj 2020 är kvarvarande SAGEP-företag skyldiga att välja mellan att upplösas eller fortsätta sin verksamhet som ett Centro Portuario de Empleo (hamnbesättningsföretag) (nedan kallat CPE) eller som ett Empresa de trabajo temporal (besättningsföretag) (nedan kallat ETT). Från och med ovan nämnda datum skulle reglerna om fri konkurrens gälla för SAGEP.
- 8 I den andra övergångsbestämmelsen i RDL 2017 anges att samtliga stuveriföretag under en övergångsperiod, oavsett om de tillhör SAGEP eller inte, är skyldiga att för utförandet av en viss årlig lägsta procentsats av deras verksamhet anställa stuveriarbetare vilka är anslutna till SAGEP.
- 9 Den första tilläggsbestämmelsen i RDL 2017 föreskrev att gällande kollektivavtal skulle anpassas till denna nya lagstiftning inom ett år och att kollektivavtalsbestämmelser som inte uppfyllde detta krav eller inskränkte anställningsfriheten inom ramen för tjänster för varuhantering inom hamnarbete eller andra kommersiella tjänster eller var konkurrensbegränsande var ogiltiga.
- 10 Sedan den 29 juli 2013 är det fjärde ramkollektivavtalet om stuveriarbete tillämpligt, vilket undertecknats av Asociación Nacional de Empresas Estibadoras y Consignatarias de Buques (ANESCO), som företräder företagen inom hamnsektorn, å ena sidan, och fackföreningarna Coordinadora Estatal de Trabajadores del Mar (CETM), Unión General de Trabajadores (UGT), Comisiones Obreras (CC.OO.) och Confederación Intersindical Galega (CIG) från arbetstagsidan, å andra sidan.
- 11 Efter ikraftträdandet av RDL 2017 bildades ett förhandlingsorgan bland annat för att ändra det fjärde ramkollektivavtalet för stuveriarbete. För att se till att ”fackförbunden förbinder sig till fredsplikt under denna period”, förbinder sig ANESCO och de bolag som tillhör ANESCO ”att garantera full sysselsättning för stuveriarbetare som anställda av SAGEP fram till den 30 september 2017”.
- 12 Den 6 juli 2017 ändrades det fjärde ramkollektivavtalet om stuveriarbete på så sätt att en sjunde tilläggsbestämmelse lades till, enligt vilken företag som beslutar sig för att lämna ett SAGEP, i proportion till de andelar dessa företag tidigare haft inom SAGEP, skulle överta anställningarna av de arbetstagare som vid ikraftträdandet av RDL 2017 var anställda av SAGEP. Denna personal kunde därmed frivilligt gå över till de företag som avskilt sig med samma anställningsvillkor som tidigare. Vidare skulle arbetstagarna även för det fallet att

SAGEP skulle likvideras ha rätt att följa med till förvärvaren med samma anställningsvillkor som hos den tidigare arbetsgivaren.

- 13 Enligt denna tilläggsbestämmelse skulle den situationen regleras genom den lagstiftning som tillämpas vid företagsöverlåtelser, det fjärde ramkollektivavtalet om stuveriarbete och sektorns kollektivavtal tills de ersattes av nya kollektivavtal.
- 14 Senare gjordes ytterligare två ändringar av det fjärde ramkollektivavtalet om stuveriarbete vilka syftade till att genom kollektivavtal införa ett krav på övertagande av arbetstagare för att garantera full sysselsättning för arbetstagare inom SAGEP i de fall då delägarna lämnar en SAGEP. Genom en av dessa ändringar gavs Comisión Paritaria Sectorial Estatal befogenheter att tolka villkor för hur rättigheter och skyldigheter på grund av anställningsförhållanden övergår på förvärvaren och pröva konflikter som kan uppkomma i samband med att delägarna lämnar. Genom den andra ändringen ändrades den sjunde tilläggsbestämmelsen genom att ett andra stycke lades till. I detta nya stycke anges att bland annat att principen om strikt neutralitet måste gälla när stuveriarbetare väljer att följa med ett företag som lämnar ett SAGEP enligt vad som föreskrivs i den första övergångsbestämmelsen i RDL 2017, för att förhindra att företag som lämnar ett SAGEP hamnar i en mindre fördelaktig situation. I dessa situationer ska även en proportionalitetsprincip gälla, angående beslutet om antalet arbetstagare som ska följa med till förvärvaren med samma anställningsvillkor som hos den tidigare arbetsgivaren. Det bolag som lämnar ett SAGEP, SAGEP och arbetstagarrepresentanterna kan dock avtala om andra villkor eller tilläggsvillkor förutsatt att de iakttar strikt neutralitet och att Comisión Paritaria Sectorial Estatal godkänner dem.
- 15 Under de sex månader under vilka det enligt RDL 2017 var möjligt att ansöka om att lämna ett SAGEP, ansökte endast ett hamnföretag om detta, närmare bestämt SAGEP för hamnen i Sagunto (SESASA). Enheten meddelade detta till SESASA den 13 november 2017.
- 16 Från den tidpunkt då enheten meddelade sin avsikt att lämna SESASA, blev såväl detta företag som andra företag som tillhörde den gruppen föremål för ett antal åtgärder som avsevärt skadade deras affärsverksamhet och konkurrenskraft och som Dirección de Competencia anser kan utgöra bojkott.
- 17 När förfarandet för att lämna SAGEP hade påbörjats och med tillämpning av det fjärde ramkollektivavtalet för stuveriarbete inleddes förfarandet för övertagande av arbetstagare. Därtill sammanträdde Comisión paritaria sectorial. Denna godtog att det företag som ville lämna SAGEP tog över 19 arbetstagare, vilket motsvarar 19,02 procent av andelsägandet i SAGEP.
- 18 Den 3 november 2017 inledde Dirección de Competencia de la CNMC ett sanktionsförfarande avseende det fjärde ramkollektivavtalet för stuveriarbete mot ANESCO och fackförbunden CETM, UGT, CC.OO., Langile Abertzaleen Batzordeak (LAB), CIG och Eusko Langileen Alkartasuna (ELA).

- 19 Dirección de Competencia anser att ovannämnda förfaranden är förbjudna enligt artikel 101 FEUF och artikel 1 LDC, eftersom näringsidkare och fackförbund, i strid med vad som anges i den första tilläggsbestämmelsen i RDL 2017, slutit ett avtal (som offentliggjordes som ett kollektivavtal) i vilket ytterligare ett antal förpliktelser inrättas för företagen, såsom kravet att arbetsgivare som lämnar ett SAGEP måste ta över hamnarbetare proportionellt i förhållande till dess tidigare ägarandel och i enlighet med vissa arbetstagar kategorier som fastställts av ett råd bestående av representanter för företag på marknaden (det aktuella företagets konkurrenter) och arbetstagarrepresentanter.
- 20 Enligt Dirección de Competencia innebär sådana avtal att det införs affärsvillkor mellan aktörer vilka, genom att de går utöver räckvidden för kollektivavtal, utgör en begränsning av utövandet av rätten att avskilja sig från ett företag och även av villkoren för fri konkurrens som den lagändring som skedde efter EU-domstolens dom syftade till att garantera. Den 12 november 2018 meddelade därför Dirección de Competencia ett förslag till beslut i vilket det fann att ovannämnda förfaranden utgör en oberättigad, oproportionerlig och diskriminerande åtgärd som påverkar friheten att anställa arbetstagare för tillhandahållande av hamnarbete för varuhantering och friheten för företag med behörighet att utöva sådana tjänster att ingå eller inte ingå i företag vars verksamhetsföremål är bemanning, vilket utgör en överträdelse av artikel 1 LDC och artikel 101 FEUF.
- 21 Innan handläggningen av CNMC:s sanktionsbeslut slutfördes trädde RDL 2019 i kraft den 31 mars 2019. Denna lag ger arbetsmarknadens parter möjlighet att genom kollektivavtal föreskriva en skyldighet att överta SAGEP-anslutna arbetstagare när företag önskar lämna ett SAGEP, ombildas till en CEP eller upplösas.
- 22 I artikel 4 RDL 2019 föreskrivs särskilt att fackförbund och arbetsgivarrepresentanter, för att garantera en stabil sysselsättning, genom avtal eller kollektivavtal får inrätta de tillvägagångssätt för övertagande av arbetstagare som krävs för att bibehålla sysselsättningen för arbetstagare som, när RDL 2017 trädde i kraft, tillhandahöll tjänster för hamnarbete för varuhantering och fortsätter tillhandahålla sådana tjänster. På så sätt ska, när företag slutar vara delägare i SAGEP, eller när SAGEP-företag upplöses, mekanismen för övertagande av arbetstagare tillämpas endast om fackförbund och arbetsgivarrepresentanter kommer överens om detta. Denna mekanism måste även vara transparent, objektiv och rättvis. Om en CEP bildas ska det överta de arbetstagare vid det tidigare SAGEP.
- 23 RDL 2019 förlänger även fristen för att utöva rätten att lämna till hela den övergångsperiod som föreskrivs i RDL 2017, nämligen fram till den 14 maj 2020. Denna lag har således i praktiken en viss retroaktiv verkan, eftersom den förutsätter ett godkännande av bestämmelserna om hur rättigheter och skyldigheter på grund av anställningsförhållanden övergår på förvärvaren, vilka inrättats före ikraftträdandet, inklusive dem som utgör föremål för tvisten, vilket

strider mot bestämmelsen i RDL 2017, som inrättade en frist på ett år för att anta kollektivavtal och föreskrev att de som inte inrättades inom fristen var ogiltiga.

Parternas huvudargument

- 24 Parternas utveckling av talan utelämnas.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 25 CNMC:s första grund avser att CNMC är en domstol. CNMC hänvisar härvidlag till de fem kriterier genom vilka begreppet domstol definieras: den ska vara inrättad enligt lag, vara permanent, ha jurisdiktion av tvingande art, ha ett kontradiktoriskt förfarande, tillämpa rättsregler och vara oavhängig.
- 26 Vad gäller kriteriet om att vara inrättad enligt lag, erinrar CNMC om att CNMC regleras genom Ley 3/2013 (Lag 3/2013), vilket visar att CNMC uppfyller kriteriet om att vara inrättad enligt lag och att den är permanent.
- 27 Angående att jurisdiktionen är av tvingande art är CNMC enligt spansk rätt ett offentlighetsorgan och Lag 3/2013 ger den behörighet att tillämpa artiklarna 101 och 102 FEUF. CNMC är inte beroende av parternas godkännande och dess avgöranden är verkställbara och bindande för parterna.
- 28 Vad gäller förfarandets kontradiktoriska art anför CNMC att spansk rätt garanterar att sanktionssystemet vid CNMC är kontradiktoriskt. Consejo de la CNMC:s beslut om tillämpningen av artiklarna 101 och 102 FEUF meddelas efter ett förfarande där det hålls ett sammanträde vid vilket parterna i ärendet kan framföra argument och inkomma med bevisning i förhållande till de olika åtgärder som antagits av respektive behörigt organ, lägga fram uppgifter avseende de faktiska omständigheterna, den rättsliga bedömningen av dessa och parternas eventuella ansvar. Handläggningen av sanktionsförfaranden regleras dessutom genom principen om funktkonell åtskillnad, vilken kräver att förfarandet genomförs i två olika faser, nämligen en beredningsfas och en avgörandefas, vilka är uppdelade på olika organ (Dirección de Competencia och Consejo), vilka båda två ingår i CNMC och står helt fria från extern påverkan.
- 29 Dirección de Competencia utreder, inleder och bereder således sanktionsförfaranden och hänskjuter ett förslag till avgörande till Consejo. Consejo bedömer förslaget från beredningsorganet och de argument som parterna för fram och kan hålla ett muntligt sammanträde. I slutet av förfarandet meddelas ett avgörande som är verkställbart och kan överklagas, varvid LDC och artiklarna 101 och 102 FEUF kan tillämpas när handeln inom den inre marknaden berörs.
- 30 Vad gäller kriteriet att domstolen ska tillämpa rättsregler för att vara en domstol, finner CNMC att även detta är uppfyllt. När det slutligen gäller domstolens oavhängighet, påpekar CNMC att artikel 2.1 i Ley 3/2013 (Lag 3/2013)

föreskriver att CNMC i sin verksamhet och för att nå sina mål ska agera med fullständig organisatorisk och funktionsmässig självständighet. Artikel 3 i denna lag förbjuder även att ledamöterna i dess organ efterfrågar eller tar emot instruktioner från någon offentlig eller privat aktör.

- 31 CNMC är även utomstående i förhållande till den administrativa myndighet som kan underställas dess tillsyn och utövar sina funktioner helt självständigt samt är skyddad från yttre påverkan och påtryckningar som kan äventyra ledamöternas självständighet i bedömningshänseende. Dessutom är avgörandena från Consejo de la CNMC omedelbart verkställbara. Vidare ska CNMC utöva sina funktioner med iakttagande av objektivitet och opartiskhet i förhållande till parterna i tvisterna och deras respektive intressen i förhållande till föremålet för tvisten. Dess ledamöter kan inte heller avsättas.
- 32 CNMC erinrar om att EU-domstolen tagit emot en begäran om förhandsavgörande som hänskjutits av en föregångare till Consejo, nämligen Tribunal de Defensa de la Competencia (TDC), och besvarat tolkningsfrågorna utan att pröva huruvida denna domstol var behörig att inge denna begäran om förhandsavgörande. Generaladvokaten Jacobs prövade emellertid denna fråga i sitt förslag till avgörande och fann att det inte förelåg något tvivel om att TDC skulle anses vara en domstol.
- 33 CNMC anser i detta avseende att den rentav har en högre grad av oavhängighet än sin föregångare, varför den finner att denna egenskap, om TDC ansågs vara oavhängigt, i desto högre måste grad tillskrivas CNMC.
- 34 CNMC avfärdar även att domen Syfait m.fl. skulle vara tillämplig i denna situation, eftersom Epiteproi Antagonismou i detta mål var underställt Utvecklingsministeriets tillsyn och återkallande eller ogiltigförklaring av nominering av dess medlemmar inte hade några särskilda garantier. CNMC påpekar vidare att den rätt att inleda förfaranden som Europeiska kommissionen har på konkurrensområdet endast föreligger när unionsbestämmelser tillämpas och att kommissionen hade denna rätt redan när EU-domstolen prövade den fråga som hänskjutits av TDC.
- 35 Sammanfattningsvis anför CNMC att den måste anses vara en ”domstol i en medlemsstat” i den mening som avses i artikel 267 FEUF.
- 36 När det gäller saken i målet, anger CNMC att artikel 101 FEUF på samma sätt som artikel 1 LDC förbjuder varje form av avtal mellan ekonomiska aktörer som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrída konkurrensen på den inre marknaden. Enligt artikel 4 LDC är det dock inte tillåtet att tillämpa artikel 1 på ageranden som följer av att en lag tillämpas.
- 37 EU-domstolen har i flera rättsfall slagit fast att artikel 101 FEUF ska tillämpas när aktörer samordnar villkoren för tillhandahållande av tjänster på marknaden och att begreppet aktör är ett självständigt unionsrättsligt begrepp. EU-domstolen har även klargjort att det inte finns något hinder mot att tillämpa konkurrensrätten på

enheter som utgör grupper av arbetstagare (exempelvis fackföreningar) så länge agerandet går utöver deras egna frågor och har till syfte eller resultat att samordna affärsfrågor.

- 38 Enligt domen Albany utesluts således inte i sig kollektivavtal från tillämpningsområdet för konkurrensreglerna, vilket innebär att konkurrensmyndigheterna är skyldiga att göra en inledande utredning av arten av och syftet för avtalet innan den fastställer huruvida det ingår i tillämpningsområdet för artikel 101.1 FEUF. I domen Viking, som avsåg inskränkningar av etableringsfriheten på grund av tillämpning av ett kollektivavtal, fann domstolen att ändamålet att skydda arbetstagarna utgör en grundläggande rättighet som visserligen i princip kan rättfärdiga en inskränkning av en av de grundläggande friheterna som garanteras av fördraget men att sådana medel måste vara adekvata för att uppnå det legitima målet och inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det.
- 39 När avtalet eller kollektivavtalet går utöver detta område (frågor om löner, semester, arbetstider och arbetsledning), måste konkurrensmyndigheterna enligt domen Albany således pröva dess art och syfte före det att den beslutar om huruvida det ingår i tillämpningsområdet för konkurrensrätten. Vid denna prövning ska särskild vikt läggas inte bara på de områden som regleras i kollektivavtalet, utan även på om detta kollektivavtal ålägger skyldigheter för tredje man eller påverkar andra marknader på ett sätt som inte rättfärdigas av målet med kollektivavtalet.
- 40 EFTA-domstolen har uttalat sig på samma sätt i domen Holship Norge AS/Norsk Transportarbeiderforbund: villkoren ska prövas från fall till fall, men en rättighet till förmån för några arbetstagare i förhållande till andra kan inte anses omfattas och inte heller genomförande av bojkott för att nå målet att sluta kollektivavtal.
- 41 Enligt CNMC omfattar RDL 2019 inrättandet av kollektivavtal som föreskriver att överlåtarens rättigheter och skyldigheter på grund av anställningsförhållanden övergår på förvärvaren enligt de omtvistade villkoren och anger att det den gör detta för att garantera iakttagandet av rättigheter för stuveriarbetare som är anslutna till SAGEP.
- 42 Det ska även erinras om den rättspraxis enligt vilken principen om EU-rättens företräde fastslås. I domen CIF angav EU-domstolen härvidlag följande: ”Då företag förfar på ett sätt som strider mot artikel 81.1 EG och detta förfarande föreskrivs eller underlättas av nationell lagstiftning som rättfärdigar eller förstärker effekterna härav, särskilt vad gäller fastställande av priser och uppdelning av marknader, gäller följande för en nationell konkurrensmyndighet som har till uppgift att säkerställa att artikel 81 EG efterlevs: - myndigheten i fråga är skyldig att underlåta att tillämpa denna nationella lagstiftning: myndigheten kan inte vidta sanktionsåtgärder mot de berörda företagen för tidigare förfaranden när dessa förfaranden ålagts företagen genom nationell lagstiftning, - myndigheten kan vidta sanktionsåtgärder mot de berörda företagen

för förfaranden som daterar från tiden efter beslutet att inte tillämpa den nationella lagstiftningen, så snart beslutet blivit definitivt i förhållande till dessa, - myndigheten kan vidta sanktionsåtgärder mot de berörda företagen för tidigare förfaranden om dessa endast underlättats eller uppmuntrats av den nationella lagstiftningen. Myndigheten skall härvid vederbörligen beakta den specifika karaktären av den lagstiftning som företagen agerat under.”

- 43 CNMC anser emellertid att denna dom inte ska tillämpas direkt, eftersom aktörerna i förevarande mål endast tillåts sluta avtal inom ramen för kollektivavtal.
- 44 Av ovanstående skäl hyser CNMC tvivel avseende hur artikel 101 FEUF ska tolkas för fastställandet av huruvida förfarandet som genomförs under de omständigheter som föreligger i förevarande mål kan anses innefattas i det förbud som föreskrivs i den artikelns första stycke.
- 45 CNMC finner vidare att även EU-domstolens rättspraxis i domarna Fratelli Costanzo, Petersen eller The Trustees of the BT Pension Scheme kan vara relevanta. Enligt dessa domar är medlemsstaternas administrativa myndigheter skyldiga att garantera den fulla ändamålsenligheten av bestämmelserna och när det behövs ex officio underlåta att tillämpa varje nationell bestämmelse som strider mot dem, utan att invänta att den nationella lagstiftningen först inrättar något undantag för tillämpningen av denna nationella bestämmelse eller att något annat konstitutionellt förfarande inleds.